

Baggrundsmaterialer

Baggrundsmaterialerne til denne indstilling består af tre elementer:

- En begrebsafklaring for centrale begreber i forbindelse med programarbejdet.
- En beskrivelse af den sammenhæng, vi i øjeblikket ser for programarbejdet i DDS.
- En samling af øvrige relevante baggrundsdokumenter med en prioriteret læsevejledning og en kort beskrivelse af hvert dokument.

Begrebsafklaring

Der er mange begreber i spil, når vi taler om "program", og følgende er et forsøg på at forklare, hvordan vi har anvendt nogle af disse begreber.

Program	Programmet i en spejdersammenhæng er summen af alle de læringsmuligheder (aktiviteter og oplevelser) spejderne kan udvikle sig ved (Hvad), som er skabt for at opfylde spejderbevægelsens formål (Hvorfor), og som er skabt og erfaret gennem Spejdermetoden (Hvordan). (Oversat fra WOSM <i>World Scout Youth Programme Policy</i>)
Spejderarbejde	Det samme som program ... (ellers er det blot aktiviteter, ikke <i>spejderarbejde</i>). Anvendes dog ofte i betydningen "alt, hvad vi laver til spejder eller med relation til spejder", hvilket udelader kvalitetsperspektivet.
Arbejdsstof	Aktiviteter, mærker, vejledninger, m.m. som henvender sig direkte til den almindelige grenleder og til spejderne.
Programstof	Arbejdsstof samt øvrige materialer om program (f.eks. som henvender sig til trænere).
Programmateriale	Det samme som programstof.
Programarbejde	Det at arbejde med forståelse og formidling af program, samt med frembringelse af programmateriale/programstof/arbejdsstof.

Udgangspunkt for aktuelt programarbejde

Aktuelle tendenser og temaer

'De gider ikke mere skole'

Megen nyere børne og ungdomsforskning¹ og egne interne undersøgelser i DDS² peger på, at noget af det, der aktuelt præger børn og unges liv i Danmark, er at de er 'mætte' af traditionel skoleundervisning, lektier, test og målinger. Samtidig vil børn og unge (og alle andre) gerne lære og udvikle sig. I programarbejdet skal der sættes fokus på andre læringsformer end de der er præget af stillesidning og envejskommunikation. Spejdermetodens beskrivelse af, hvordan vi arbejder, skal gennemsyre alt vi laver. Programmet skal derudover via implementering af udviklingskompasset sikre, at vi tænker hele vejen rundt om børns udvikling.

Individuel udvikling, køn og diversitet

Børn er forskellige og skal derfor behandles forskelligt, for at den enkelte får optimale udviklingsmuligheder. Forskellighed er, som ord, sammensat af forskel og lighed, og ofte ser vi forskelle før ligheder. Det gælder fx omkring køn, hvor der aktuelt ser ud til at ske en

---

¹ Ung i en præstationskultur, Center for Ungdomsforskning, Østergaard m.fl., 2018

² Seniorliv anno 2019, DDS Programfornyelsen, Jeppe Englev, 2019

større polarisering af børn og unges kønsroller, således at piger er piger og drenge er drenge, trods det at der ved fødslen er meget små forskelle. Dette viser sig også ved den meget kønsbestemte reaktion som piger og drenge udviser overfor fx skoleadfærd, præstationspres, tilfredshed med sig selv og sårbarhed. Fællesskabet er et centralt udgangspunkt i spejderarbejdet, men i samværet skal den enkelte spejder opleve sig set og mødt netop der hvor de er.

Sociale medier

En stor del af børn og unges tid foregår ved skærme. De kommunikerer, søger, skriver, regner og oplever via skærme. Elektroniske medier kan også sagtens anvendes i spejderarbejdet, men nok så vigtigt er det at opleve på egen krop, have personlig kontakt og ikke mindst 'hands-on'. Jo mere teknologisk verden bliver, jo mere har vi brug for nærvær og natur³. Samtidig peger nyere forskning på, at udviklingen af empati kræver fysisk nærvær⁴. Teknologi og natur opfylder forskellige behov og ingen af dem kan undværes. Mange steder tilbydes teknologiske oplevelser, DDS skal være det sted hvor grundlæggende fysisk aktivitet, nærvær og natur tilbydes - gerne krydret med teknologi! Oplevelser under Corona-pandemien har kun tydeliggjort behovet for fysisk deltagelse i fællesskaber med meningsfuldt indhold – ikke blot socialt samvær ("dig og mig"), men med indhold, et fælles tredje ("dig og mig om noget").

Natur

Børn og unge er mindre og mindre i naturen⁵. Derfor skal DDS' programmaterialer lægge op til, at Spejderne lærer at opholde sig i og bruge naturen. Både i forhold til at udfolde sig fysisk og være vilde, men også kunne bruge naturens rum til ro og refleksion. Mange børn mangler førstehåndsoplevelser med naturen. De har ikke prøvet at være sjask gennemblødte, haft mudder i ansigtet, rørt ved en orm eller slugt en bænkebidder⁶. Den slags oplevelser, som medvirker til at gøre dem naturkloge – og kloge på sig selv – skal de få til spejder. Samtidig giver naturen uanede muligheder for nysgerrighed og undren og for forståelsen af alle tings plads i universet.

Børn lærer børn

I tidligere generationer løb børn ud på vejen og legede, når de ikke var i skole. Det betyder at de var i et voksenfrit og børnestyret rum. Det gav dem oplevelser med selv- og medbestemmelse og med at lære af hinanden. Disse rum findes stort set ikke mere, nu hvor skole, SFO og voksenstyrede fritidsaktiviteter fylder meget. I DDS vil vi sætte fokus på børn og unges samvær og udnytte det kæmpe potentiale der er i deres interaktion. Vi gør det under vejledning af voksne, som har en understøttende og ikke styrende rolle. De voksne er nemlig vigtige, da mange børn oplever, at de har meget lidt kontakt og nærvær med voksne. De efterlyser modige, nysgerrige og vidende voksne⁷, som har lyst til at være der for dem.

Aktuelle temaer – internationalt - spejderarbejde

Køn og diversitet

For at sikre at alle der ønsker det kan blive spejdere, arbejder spejderbevægelsen aktivt for at omfavne forskellighed.⁸ Der er på europæisk plan udviklet forskellige værktøjer til at sikre køns- og diversitetsmainstreaming i spejderarbejdet. I Det Danske Spejderkorps har vi bla.

---

³ Anne Skare, DDS korpssrådsmøde 2019

⁴ Teknologiens testpiloter, Camilla Mehlsen, 2018

⁵ Nature Moves, SDU, 2017

⁶ "Børn har krav på muligheden for at brække en arm", Friluftsrådet, oktober 2018

⁷ Ung i en præstationskultur, Center for Ungdomsforskning, Østergaard m.fl

⁸ WAGGGS 2018: Værktøjskasse til køns- og Diversitetsmainstreaming (dansk oversættelse 2019)

oversat 'Scouternas' femspørgsmålsmodel. Denne er i et vist omfang blevet anvendt i forbindelse med Programfornyelsen, men der er en fortsat opgave i at videreudvikle og implementere værktøjer på området.

Sociale medier

Alle anerkender vigtigheden af internettet i vores liv. Men med den brede brug af teknologi er det blevet vigtigere end nogensinde at kunne bruge internettet sikkert. Verdens organisationerne opfordrer til, at vi støtter og opbygger børn og unges viden om og forståelse for de risici der er indbygget i brugen⁹. Der skal skabes materialer der giver spejderne de færdigheder der er nødvendige for at beskytte sig selv og andre på nettet. Den globale Corona-pandemi har skubbet til de måder spejderbevægelsen anvender sociale medier og internettet som platform for egentligt programarbejde. Over hele verden er der gennemført "hjemmespejd", ligesom spejderbevægelsen har afholdt verdensomspændende begivenheder på sociale medier, som har rakt langt ud over det almindelige JOTI (Jamboree on the Internet).

FN's verdensmål

Spejderne har en vision om at bygge en bedre verden¹⁰. En fælles beskrivelse af at skabe bæredygtig udvikling og forandring blev i 2015 vedtaget i FN's 17 verdensmål. Disse skaber pejlemærker mod en bedre verden, og kan, hvis de omsættes i relevante aktiviteter, hjælpe os som spejdere til at gøre verden til et lidt bedre sted for alle.

Leadership

Gennem programmet udvikles spejdernes evne til at indgå i ledelsesprocesser. Spejderbevægelsen forstår ledelse som en demokratisk proces, som handler om at myndiggøre ("empower") og inspirere alle spejdere til at bidrage til beslutninger og udførelse^{11,12}. Spejderarbejdet skal skabe muligheder for at udvikle ledelseskapacitet gennem "learning by doing".

Det personlige møde

Spejderbevægelsen arbejder for en fredeligere verden med mindre vold og et højere niveau af interkulturelle kompetencer^{13,14}. Et væsentligt element i dette arbejde er sikre at spejderne oplever diversiteten i spejderfællesskabet. Vi vil derfor arbejde for at sikre at spejdere i DDS får lejlighed til at skabe meningsfulde oplevelser sammen med andre spejdere, som de i første omgang kan opleve som "anderledes", således at spejderne i DDS udvikler modet til at engagere sig med fremmede.

---

¹⁰ Byg en bedre verden, Verdensmålsaktiviteter, Spejderne, 2018

¹¹ 21st Century Leadership in Scouting, WOSM, 2017

¹² Leading For Her World – Girl Guide and Girl Scout Leadership Model Summary, WAGGGS, 2018

¹³ Diversity Toolkit for Guiding and Scouting, WAGGGS, 2011

¹⁴ Peace and Human Rights Education in Scouting, WOSM, 2018

Baggrundsdokumenter

Læsevejledning

Ud over selve indstillingen, udfordringspapiret samt ovenstående udgangspunkt for aktuelt programarbejde, præsenterer vi her en række ekstra dokumenter, som er relevante for vores samtale.

Det er naturligvis ikke alle dele af alle dokumenter, som er lige relevante, og vi har derfor udarbejdet nedenstående, hvor de forskellige dele af de forskellige dokumenter er listet i en prioriteret rækkefølge.

De første fem emner (prioritet 1 – 5) anser vi for særdeles vigtige for vores dialog, og vil derfor anbefale at alle har læst disse 6 sider grundigt. Prioritet 6 – 9 giver yderligere baggrund og inspiration, og kan være gode at skimme, hvis tiden ikke er til at læse dem grundigt. De øvrige materialer er til yderligere inspiration, hvor vi har valgt at fremhæve de dele (prioritet 10 – 13), vi anser som mere relevante for vores samtale.

Prioritet	Dokument	Afsnit	Side-numre	Antal sider
1	World Scout Youth Programme Policy	Youth Programme Content – Definition of the Youth Programme	9	½
2	World Scout Youth Programme Policy	Youth Programme Life Cycle – Key principles for the Youth Programme	18-19	1½
3	World Scout Youth Programme Policy	Appendix: Roles and Responsibilities in the Youth Programme – National level	26	1
4	Dannelsesidealet i DDS	Hele dokumentet	1-2	2
5	Spejdermetoden i DDS	Hele dokumentet	1	1
6	World Scout Youth Programme Policy	Youth Programme Life Cycle – The Implementation of the Youth Programme	17	1
7	World Scout Youth Programme Policy	Youth Programme Content – The Youth Programme content	10-14	5
8	Scouts New Zealand: Youth Development Policy	Youth Development Policy – Purpose of this policy	2	¼
9	Scouts New Zealand: Youth Development Policy	Youth Development Policy – Purpose and vision – Principles	3	1
10	Kommissorium for DDS Program 2012	Formål – Formål og delformål – Målgruppe – Relation til Udviklingsplanen 2011-2013 – Mål for Udviklingsplanen 2011-2013	1-2	1½
11	Scouts New Zealand: Youth Development Policy	Why We Do It – Positive youth development – Youth Development Strategy of Aotearoa	4-5	2

Prioritet	Dokument	Afsnit	Side-numre	Antal sider
12	Scouts New Zealand: Youth Development Policy	Youth Development at Scouts – Scouts Is All About Fun, Challenges and Adventure! – Hauora – Non—Formal Education Movement – Growth and Development	6	1
13	World Scout Youth Programme Policy	Resten af dokumentet		
14	Øvrige dele af vedlagte materialer efter interesse og lyst ...			

World Scout Youth Programme Policy

Gældende – WOSM

Filnavn: "WOSM - Policy - World Scout Youth Programme Policy (2017).pdf"

"World Scout Youth Programme Policy" er vedtaget på verdenskonferencen i 2014 – bl.a. med stemmer fra DDS. Dokumentet forklarer dels hvad WOSM forstår ved *Youth Programme* (se definitionen af "program"), hvad indholdet af programmet er, hvad de væsentligste principper for programmet er, og hvordan man bør arbejde med programmet.

WOSMs politik for program er naturligvis spændende og interessant i sin helhed, men i prioriteringen ovenfor har vi fremhævet de afsnit, vi tænker er væsentlige for den opgave, vi står med i DDS, nu hvor vi (stort set) er færdige med at få skabt et nyt arbejdsstof.

Dannelsesidealet i Det Danske Spejderkorps

Gældende – DDS

Filnavn: "DDS Dannelsesideal + Dannelsesstrin.docx"

Dannelsesidealet for DDS – vedtaget af korpsledelsen i februar 2016 efter indstilling fra DDS Program. Det foreslås at læse selve Dannelsesidealet på side 1-2, mens dannelsesstrinnene for hver gren er inkluderet for fuldstændigheden, men ikke er væsentlige for punktet.

Spejdermetoden i Det Danske Spejderkorps

Gældende – DDS

Filnavn: "DDS Spejdermetode 2017.docx"

Spejdermetoden i DDS, vedtaget af korpsledelsen i marts 2017 efter indstilling fra DDS Program. DDS' Spejdermetode formodes at være kendt, og vedlægges her til genopfriskning.

Youth Development Policy

Gældende – Scouts New Zealand

Filnavn: "POL-001 Youth Development Policy.pdf"

Et interessant eksempel på, hvordan man også kan udtrykke, hvad det er man vil, med spejderarbejdet og ikke mindst programmet. Side 2 – 8 giver et overblik, mens side 9 – 15 indeholder

Scouts New Zealands tekst svarende til DDS' Dannelsesideal og dannelsestrin (på engelsk anvendes ofte forkortelsen "SPICES" for udviklingsområderne: "Social, Physical, Intellectual, Character, Emotional, and Spiritual development").

Kommissorium for DDS Program – 2012

Historisk – DDS

Filnavn: "2012_Kommissorium_Program_opdateret_20120304.doc"

Et tilbageblik til 2012, hvor korpsets udviklingsplan 2011-2013 blev inkorporeret i hovedudvalgets mandat. Udviklingsplanen, som blev vedtaget i 2011 (og som blev erstattet i 2014) indeholdt bl.a. følgende "indsatsområder" under overskriften "Attraktivt Program":

- Vi iværksætter en revision af vores program og sætter fornyet fokus på spejdermetode og spejderværdier.
- Vi gør børn og unge til eksperter i friluftsliv og styrker adventurespejd.
- Vi inviterer unge med i et globalt fællesskab.

(Side 9 i mødemappen for KRM 2011)

Dette kommissorium var dermed startskuddet til at det daværende hovedudvalg påtog sig opgaven med at revidere DDS' program – Programfornyelsen.